दिनाङ्कः - 02.12.2024 **सायम् - 06:20**

इयम् आकाशवाणी

सम्प्रति वार्ताः श्रूयन्ताम्

प्रवाचकः– पुनीतत्रिपाठी

मुख्यवार्ताः

- लोकसभायाः अध्यक्षेण ओम् बिरलावर्येण संसदः वर्तमान-शीतकालसत्रस्य गतिरोधसमाप्त्यर्थं विभिन्नानां राजनैतिकदलानां नेतृभिः सह मन्त्रणं कृतम्। नेतारश्च सभायाः सुकरप्रक्रियया चालनाय सहमताः अभवन्।
- निरन्तरतया पञ्चमदिवसेऽपि, संसदः उभसदने विनैव कार्यं , दिवसपर्यन्ताय स्थगिते।
- नौसेनाप्रमुखः एड्मिरल् दिनेशकुमार त्रिपाठी-वर्येण उक्तं यत् आगामिषु दश वर्षेषु भारतीयनौसेनायां षण्णवतिः जलयानानि पनडुब्बीत्याख्याः अन्तर्जलपोताश्च सम्मिलिताः भविष्यन्ति।
- गतवर्षस्य तुलनायां निज तथा वाणिज्यिकागाराणां समस्त कृष्णाङ्गारस्य उत्पादनं द्वादशोत्तरैकशत-मिलियनटन-परिमितात् अधिकं अभवत्, गतवर्षस्य समानकालस्य तुलनायां प्रायः पञ्चत्रिंशत् प्रतिशतं यावत् वृद्धिः अभवत्।
- फिलीस्तीनदेशस्य शरणार्थिभ्यः संयुक्तराष्ट्रस्य सहाय्य-अथ-कार्याभिकरणेन करेम-शालोम-मार्गमाध्यमेन गजाक्षेत्रे सहायताभियानं स्थगितमस्ति।
- मरूस्थलीकरणसंकटस्य साम्मुख्यार्थं विश्वस्य बृहत्तमं संयुक्तराष्ट्रसम्मेलनम् सउदीअरबदेशस्य रियाद प्रदेशे अद्यारब्धम्।
- पुदुच्चेरी-प्रदेशे फेंगल-चक्रवातस्य कारणेन जातया धारासारवर्षया न्यूनातिन्यूनं चतुर्जनाः कालग्रासभूताः सन्ति।

लोकसभागतिरोधः

उत्तरप्रदेशस्य सम्भले संजातहिंसाविषयं एकं प्रमुखव्यापारसमूहं विरुध्य च कथितं धनग्रहणस्य आरोपं समेध्य विविधविषयेषु विपक्षीयदलानां निरन्तरकोलाहलानन्तरं अद्य क्रमशः पञ्चमे दिनेपि संसदः द्वयोः सदनयोः कार्यजातं स्थगितम्। लोक-राज्यसभे च आदिवसं स्थगितौ स्तः।

लोकसभायां यदा प्रथमस्थगनादनन्तरं मध्याह्ने द्वादशवादने सदनस्य पुनः समागमः अभवत् तदापि स्थितिः तथैव आसीत्, यत्र काङ्ग्रेस-समाजवादी-, डीएमके-आदि दलानां-सदस्याः पुनः कोलाहलं कृतवन्तः। कोलाहलस्य मध्ये केन्द्रीयजलपोतमन्त्री

सर्वानन्दसोनोवालः तटीयनौकायानविधेयकं चतुर्विंशत्यधिक द्विसहस्रेति प्रस्तुतवान्। अध्यक्षपदाधिकारिणा विपक्षेण विभिन्नविषयेषु दत्तानि स्थगनसूचनानि अस्वीकृत्य आन्दोलनशीलसदस्य सदनस्य कार्याचरणाय आग्रहं कृतम्, परं ते ध्यानं न दत्तवन्तः। पश्चात् सदनं पूर्णदिवसाय स्थगितम्। पूर्वं अद्य प्रातः सदनस्य समागममात्रेण विपक्षीदलस्य सांसदाः व्यापारसमूहं विरुध्य धनग्रहणस्य आरोपान् आरोपयन्तः, सम्भले हिंसा, मणिपुरस्य च स्थितिः इत्यादिषु विषयेषु चर्चां कर्तुं आग्रहं कुर्वन्तः आसन्। विपक्षीय-दलानां निरन्तरं विरोधप्रदर्शनं दृष्ट्वा सभापतिः ओमबिरला सदनस्य कार्याचरणं मध्याह्नपर्यन्ताय स्थगितवान्।

राज्यसभायां अपि एतादृशाः दृश्याः प्राचलन् येन कारणेन पूर्वं मध्याह्नपर्यन्तं ततपश्चात् पूर्णदिवसस्य कृते कार्याचरणं स्थगितम्। प्रातःकाले यदा सदनस्य उपवेशनावधौ श्रीधनखडः विपक्षीय दलानां सांसद द्दत्तानि स्थगनसूचनानि अस्वीकृतवान्। ते एकं प्रमुखव्यापारसमूहं विरुध्य धनग्रहणस्य आरोपं, सम्भले हिंसा, मणिपुर-दिल्ली-नगरयोः विधि-व्यवस्था-स्थितिः इत्यादि विषयान्नाधृत्य कोलाहालं अकुर्वन्। काङ्ग्रेस, डीएमके, समाजवादी पार्टी, वाम, आप इत्यादीनां दलानां सदस्याः सदने कोलाहालस्य स्थितिं निर्मितवन्तः। अध्यक्षः सदस्येभ्यः आग्रहं कृतवान् यत् सदनस्य कार्यं कर्तुं अनुमतिं ददात्विति। कोलाहलपूर्णां दृश्यं सन्दृश्य सः सदनं मध्याह्न द्वादश वादनपर्यन्ताय स्थगितवान् तत्पश्चाच्च दिवसाय स्थगितवान्।

गिरिराज-संसदगत्यवरोधः

संसदि कार्यजातानां अवरोधनमभिलक्ष्य अद्य केन्द्रीयमन्त्रिणा गिरिराजसिंहेन विपक्षीय-दलानामुपरि वाक्प्रहारो विहितः। संसदः बहिः वार्ता वाहिनीभिः सह वार्तालापं कुर्वन् श्रीसिंहः काङ्ग्रेसस्य अन्येषाञ्च विपक्षीदलानामुरि आरोपयन् उक्तवान् यत् तेषां लोकतन्त्रे विश्वासः नास्तीति। व्यवधानं जनानां धनस्य अपव्ययः अस्ति इत्यपि सः आरोपितवान् ।

अपरत्र काङ्ग्रेसदलस्य वरिष्ठनेत्रा मनीषतिवारी इत्यनेन उक्तं यत्, एकं प्रमुखवाणिज्यिकं विरुध्य कथितोत्कोच-ग्रहणस्य आरोपं समेत्य विविधविषयेषु विपक्षस्य स्थगनप्रस्तावः सर्वकारेण स्वीकरणीयमिति।

संस्कृतवार्तायाः संस्करणमिदम् इदानीम् आकाशवाणीतः प्रसार्यते। सममेव अयं कार्यक्रमः आकाशवाण्याः अन्तर्जालपटले www.newsonair.gov.in इत्यत्र, अथ newsonair चलदूरभाषीय-तन्त्रांशे अपि उपलब्धो भविष्यति।

नौसेनाप्रमुखः

नौसेनाप्रमुखः एड्मिरल् दिनेश के. त्रिपाठी वर्येण उक्तं यत् आगामिषु दशवर्षेषु भारतीयनौसेनायां षण्णवतिः जलयानानि पनडुब्बीत्याख्याः अन्तर्जलपोताश्च सम्मिलिताः भविष्यन्ति। सः अवदत् यत्, द्विषष्टिः जलयानानि, एकः

अन्तर्जलपोतश्च निर्माणाधीनः अस्तीति। अपि च आगामिषु वर्षेषु आत्मनिर्भर-भारताभियानान्तर्गतं भारतीयनौसेनायाम् अधिकानि जलयानानि अन्तर्जलपोताश्च सम्मेलितुं प्रयत्नाः क्रियन्ते। सः अद्य नवदिल्ल्यां वार्षिकनौसेनादिवसावसरे वार्ताहरैः सह चर्चां कुर्वन् आसीत्।

एड्मिरल् त्रिपाठी वर्येण आशा प्रकटिता यत् षड्त्रिंशदुत्तर द्विसहस्र-सप्त त्रिन्शदुत्तर-द्विसहस्र वर्षपर्यन्तं प्रथम: परमाणुसञ्चालित: अन्तर्जलपोत: भारतीयनौसेनायां सम्मिलित: भविष्यति। सः अवदत् यत्, त्रयाणां स्कॉर्पियन-पनडुब्बीत्याख्यानां अधिग्रहणप्रक्रिया अपि अग्रिमस्तरे अस्ति। आईएनएस अरिघाटात् अद्यतनपरमाणुसक्षमक्षेपणास्त्रपरीक्षणविषये प्रवदन् एड्मिरल् श्रीत्रिपाठी वर्येण उक्तं यत् भारतेन कृत प्रक्षेपणास्त्रस्य परीक्षणं सफलम् अभवदिति। पाकिस्ताननौसेनायाः महत्त्वाकांक्षिणां नौसैनिकपरियोजनानां वर्धमानचिन्तानां विषये नौसेनाप्रमुखः अवदत् यत् चीनदेशस्य समर्थनेन पाकिस्ताननौसेनया बहवः युद्धपोताः अन्तर्जलपोताश्च च निर्मिताः सन्ति।

बुधवासरे ओडिशाराज्यस्य पुरीनगरे नौसेनादिवसः आचर्यते। राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदी मुर्मुः मुख्यातिथित्वेन अवसरेस्मिन् सम्मिलिता भविष्यति।

कृष्णाङ्गार:

गतवर्षस्य तुलनायां निज तथा वाणिज्यिकागाराणां समस्त कृष्णाङ्गाराणाम् उत्पादनं द्वादशोत्तरैकशत-मिलियनटन-परिमितात् अधिकं अभवत्, गतवर्षस्य समानकालस्य तुलनायां प्रायः पञ्चत्रिंशत् प्रतिशतं यावत् वृद्धिः अभवत्। केन्द्रीयकृष्णाङ्गारमन्त्रालयेन उक्तं यत्, अस्मिन् वर्षे नवम्बरमासे एव गतवर्षस्यतुलनायां एतेभ्यः आगारेभ्यः प्रायः कृष्णाङ्गारस्य उत्पादनं सप्तदश मिलियनटन परिमितम् आसीत् । मन्त्रालयेन उक्तं यत्, एतेभ्यः आगारेभ्यः प्रेषणे अपि वृद्धिः अभवत्। नवम्बरमासपर्यन्तं निजी तथा वाणिज्यिक-आगाराणां समस्त प्रेषणं ऊनविंशत्यधिकैकशत-मिलियनटन-परिमितात् अधिकम् अभवत्। गतवर्षस्य समानकालस्य तुलनायां प्रायः चतुस्त्रिंशत् प्रतिशतात्मिका यावत् वृद्धिः अभवदिति।

मनसुख-मण्डाविया

केन्द्रीयमन्त्री डॉ. मनसुख-मण्डाविया वर्यः उक्तवान् यत् नरेन्द्रमोदीसर्वकारः स्वास्थ्यक्षेत्रम् अल्पव्ययात्मकं सुलभं च कारयितुम् इच्छति। अद्य प्रातः नवदिल्ल्यां [illegible] प्रवदता डॉ. मण्डाविया वर्येण उक्तं यत् चतुर्दशोत्तर द्विसहस्रतमे वर्षे सप्ताशीत्यधिक त्रिशतं यावत् चिकित्सामहाविद्यालयाः आसन्, परन्तु दशकेऽस्मिन् द्विगुणिताः कृत्वा अशीत्यधिक-सप्तशतं चिकित्सामहाविद्यालयाः अभवन्निति।

संयुक्तराष्ट्र/गाजा-यहाय्यम्

फिलीस्तीनदेशस्य शरणार्थिभ्य: संयुक्तराष्ट्रस्य सहाय्य-अथ-कार्याभिकरणेन कैरम-शालोम-मार्गमाध्यमेन गजाक्षेत्रे सहायताभियानं स्थगितमस्ति। निर्णयोऽयं नवम्बरमासस्य षोडशादिनांकस्य सहायतावाहनसमूहस्य सशस्त्रसमूहेन निगडनान्तरं गृहीतोऽस्ति।

यू एन सीसीडीसी ओपी-16

मरूस्थलीकरणसंकटस्य साम्मुख्यार्थं विश्वस्य बृहत्तमं संयुक्तराष्ट्रसम्मेलनम् रियाद प्रदेशे अद्यारब्धम्। यत्र वैश्विकनेतार:, नीतिनिर्मातार:, पर्यावरणविशेषज्ञाश्च अभूतपूर्वरीत्या एकत्रिता: सन्ति। आयोजनामिदं दिसम्बर-मासस्य द्विदिनाङ्कत त्रयोदशपर्यन्तं समाचरिते।

ऋतुविज्ञानविभाग:

ऋतुविज्ञानविभागेन केरल राज्यस्य मलप्पुरम्, कोझिकोड, वायनाड, कन्नूर, कासरगोड् इत्यादिसु पञ्च-मण्डलेषु रक्तवार्णिकी संचेतना प्रसारितास्ति। अन्येषु चतुर्षु मण्डलेषु नारङ्गवार्णिकी सञ्चेतना प्रसारितास्ति। राज्यस्य पर्वतीयप्रदेशाः उच्चसतर्कतायां सन्ति, क्षेत्रेषु भूस्खलनस्य, आकस्मिक-जलाप्लावस्य च सम्भावना विद्यते। केरलस्य तटीय क्षेत्रेषु बुधवासरपर्यन्तं, लक्षद्वीपतटेषु गुरुवासरपर्यन्तं च प्रचण्डवृष्टिः भविष्यतीति अनुमीतमस्ति। मुख्यमन्त्री पिनारायी विजयनेन भूस्खलनसंभावित- निम्नक्षेत्राणां च निवासिनः दिवा एव सुरक्षितस्थानान् प्रति गन्तुम् उक्तास्सन्ति। जलाप्लव-संभावित-क्षेत्रेषु निवसन्तः जनाः अधिकारिभिः स्थापितेषु साहाय्योद्धार शिविरेषु स्थानान्तरणाय परामृष्टाः सन्ति।

पुदुच्चेरी

पुदुच्चेरी-प्रदेशे फैंगल-चक्रवातस्य कारणेन जातया धारासारवर्षया न्यूनातिन्यूनं चतुर्जना: कालग्रासभूता: सन्तीति शोकास्पदीवार्ताऽस्ति।

॥इति वार्ता:॥